

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 127/18
V Luxemburgu 11. septembra 2018

Rozsudok vo veci C-68/17
IR/JQ

Prepustenie lekára-primára katolíckeho vierovyznania katolíckou nemocnicou z dôvodu, že po rozvode opätovne uzavrel manželstvo, môže predstavovať zakázanú diskrimináciu na základe náboženstva

Nezdá sa totiž, že by požiadavka, aby lekár-primár katolíckeho vierovyznania rešpektoval posvätnosť a nerozlučiteľnosť manželského zväzku podľa koncepcie katolíckej cirkvi, predstavovala základnú, oprávnenú a odôvodnenú požiadavku povolania, čo však v prejednávacom prípade prináleží overiť nemeckému Spolkovému pracovnému súdu

JQ, ktorý je katolíckeho vierovyznania, pracoval ako primár oddelenia vnútorného lekárstva v nemocnici spravovanej spoločnosťou IR, nemeckou spoločnosťou s ručením obmedzeným podliehajúcou dozoru katolíckeho arcibiskupa v Kolíne nad Rýnom (Nemecko).

Keď sa IR dozvedela o tom, že JQ po rozvode so svojou prvou manželkou, s ktorou uzavrel manželstvo podľa katolíckeho obradu, uzavrel civilný sobáš s novou partnerkou, pričom jeho prvé manželstvo nebolo anulované, prepustila ho zo zamestnania. IR zastáva názor, že JQ tým, že uzavrel z hľadiska kánonického práva neplatné manželstvo, vážne porušil svoje povinnosti lojality vyplývajúce z jeho pracovnej zmluvy.

Táto pracovná zmluva odkazuje na Základný poriadok služby v cirkvi v rámci cirkevných pracovnoprávných vzťahov (GrO 1993)¹, v ktorom sa stanovuje, že uzavretie manželstva, ktoré je podľa kánonického práva neplatné, katolíckym zamestnancom vykonávajúcim riadiace funkcie, predstavuje závažné porušenie jeho povinností lojality a odôvodňuje jeho prepustenie. V súlade s duchom katolíckej cirkvi je totiž pred cirkvou uzatvorený manželský zväzok posvätný a nerozlučiteľný. V tomto kontexte treba uviesť, že nemecká ústava priznáva cirkvám a inštitúciám, ktoré sú k nim pridružené, právo na sebaurčenie, ktoré im umožňuje voľne spravovať ich záležitosti za určitých obmedzení.

JQ namietal proti svojmu prepusteniu na nemeckých pracovných súdoch, pričom tvrdil, že uzavretie jeho nového manželstva nepredstavuje platný dôvod prepustenia. Podľa JQ bolo jeho prepustenie v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania, keďže podľa GrO 1993 by nové uzavretie manželstva primára patriaceho k evanjelickej cirkvi alebo nepatriaceho k žiadnej cirkvi nemalo žiadne dôsledky na jeho pracovnoprávny vzťah so spoločnosťou IR.

V tomto kontexte Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd, Nemecko) žiada Súdny dvor o výklad smernice o rovnakom zaobchádzaní², ktorá v zásade zakazuje, aby bol pracovník diskriminovaný na základe svojho náboženstva alebo viery, pričom cirkvám a iným organizáciám, ktorých duch je založený na náboženstve alebo viere, za určitých podmienok dovoľuje, aby od svojich zamestnancov vyžadovali konanie v dobrej viere a lojalitu s týmto duchom.

V dnešnom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že **rozhodnutie cirkvi alebo inej organizácie, ktorej duch je založený na náboženstve alebo viere a ktorá riadi nemocničné zariadenie** (zriadené vo forme kapitálovej spoločnosti založenej podľa súkromného práva), **podriaďiť svojich**

¹ Grundordnung des kirchlichen Dienstes im Rahmen kirchlicher Arbeitsverhältnisse, z 22. septembra 1993 (Amtsblatt des Erzbistums Köln, s. 222).

² Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

zamestnancov vykonávajúcich riadiace funkcie požiadavkám konania v dobrej viere a lojalite s týmto duchom, rozdielnym v závislosti od vierovyznania alebo neexistencie vierovyznania týchto zamestnancov, musí môcť byť predmetom účinného súdneho preskúmania³.

Pri takomto preskúmaní sa musí vnútroštátny súd konajúci vo veci ubezpečiť, či vzhľadom na povahu dotknutých pracovných činností alebo kontext, v ktorom sa vykonávajú, náboženstvo alebo viera predstavujú základnú, oprávnenú a odôvodnenú požiadavku povolania s ohľadom na uvedeného ducha.

Aj keď v prejednávanej veci prináleží Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd) určiť, či sú tieto podmienky splnené, Súdny dvor uvádza, že dodržiavanie koncepcie manželstva, ktorú presadzuje katolícka cirkev, sa nejaví byť potrebné na podporu ducha spoločnosti IR vzhľadom na význam pracovných činností vykonávaných JQ, teda poskytovanie poradenstva a ošetrovania v nemocničnom prostredí, ako aj riadenie oddelenia vnútorného lekárstva, ktorého bol primárom. Nezdá sa teda byť základnou požiadavkou pracovnej činnosti, čo potvrdzuje okolnosť, že podobné pracovné miesta boli zverené zamestnancom, ktorí nemali katolícke vierovyznanie, a preto sa na nich nevzťahovala tá istá požiadavka konania v dobrej viere a lojalite s duchom spoločnosti IR.

Okrem toho Súdny dvor uvádza, že vzhľadom na spis, ktorý mu bol predložený, predmetná požiadavka sa nezdá byť odôvodnená. Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovný súd) však prináleží, aby overil, či IR preukázala, že vzhľadom na okolnosti vo veci samej existuje riziko pravdepodobného a vážneho zásadu do jej ducha alebo jej práva na autonómiu.

Pokiaľ ide o problematiku súvisiacu so skutočnosťou, že smernica Únie v zásade nemá priamy účinok medzi jednotlivcami, ale vyžaduje jej prebratie do vnútroštátneho práva, Súdny dvor pripomína, že vnútroštátnym súdom prináleží vykladať vnútroštátne právo, ktorým sa preberá smernica, v najväčšej možnej miere v súlade s ňou.

V prípade, ak nie je možné vyložiť uplatniteľné vnútroštátne právo (v prejednávanej veci nemecký všeobecný zákon o rovnakom zaobchádzaní) v súlade so smernicou o rovnakom zaobchádzaní tak, ako ju vyložil Súdny dvor vo svojom rozsudku z dnešného dňa, Súdny dvor spresňuje, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje spor medzi dvoma jednotlivcami, musí od uplatnenia vnútroštátneho práva upustiť.

Súdny dvor v tejto súvislosti konštatuje, že **zákaz akejkoľvek diskriminácie založenej na náboženstve alebo viere má záväznú povahu ako všeobecná zásada práva Únie, ktorá je teraz zakotvená v Charte základných práv Európskej únie, a postačuje sám osebe na to, aby poskytol jednotlivcom právo uplatniteľné ako také v spore, ktorý riešia v oblasti pokrytej právom Únie.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

³ Súdny dvor v tejto súvislosti odkazuje na svoj rozsudok zo 17. apríla 2018, Egenberger ([C-414/16](#); pozri takisto [CP č. 46/18](#)) týkajúci sa požiadavky náboženského vierovyznania na pracovné miesto v cirkvi.